

Preek 10-3-19 WdZ 1^e 40 dagen Deut. 5,6-21 Lucas 4, 1-13

gebaseerd op preek 9 mrt 2014, ds. Petra Barnard.

Gemeente van Jezus Christus

1

Het is vandaag de eerste zondag
van de Veertig dagen naar Pasen toe.

Het carnaval is voorbij,
de vastentijd is begonnen.

Het wordt een tijd van inkeer,
van wachten.

Onze RK broeders en zusters hebben
hun askruisje gehaald in een plechtige biddienst
Die avond krijgt iedereen een klein takje,
buxus o.i.d. om een jaar te bewaren
en te laten drogen.

De droge takjes van het afgelopen jaar worden samen verbrand.
daarmee doen de gelovigen al het kwade dat zij meetorsen weg.
Zij keren zich naar een nieuw begin.

Dankzij de Messias is dat altijd weer mogelijk.

Je bevestigt daarmee je wens
om in het verbond met JWHW te leven.
weer *een* van zin met Hem te zijn.

En in zekere zin spelen wij in deze weken na,
voelen wij na,
hoe Jezus zich voorbereidt op
zijn opdracht.

Hij weet dat als Hij die consequent uitvoert,
het niet goed met Hem afloopt.

Zijn uitleg van de Wet en de Profeten,
zijn opstelling in de samenleving
wordt niet verdragen.

Zijn voorbereiding begint in de woestijn
en dat is niet voor niets.

Mozes is hem al voorgegaan met zijn
'herderschap in de woestijn'

Een leerperiode waarvan Mozes zelf zich vast zal hebben afgevraagd:
"Wat doe ik hier?"

Hoe moet het verder met mij?"

En later trekt Mozes met het volk door de woestijn, 40 jaar.

2

Wat is woestijn?

Wat betekent het?

Er zijn er vast wel onder U
die zo'n woestijn aan den lijve
hebben ervaren

Het is een landschap met helemaal niks.

eindeloos hetzelfde,
heel uitgestrekt.
Op een bepaalde manier is het wel mooi.
De afwisseling zit 'm vaak in de kleurverschillen
van de grond en het droge gewas.
maar de *grond*kleur is hetzelfde,
bruingeel of grijsgroen.
Het is er beklemmend heet.
een hitte waar je je niet voor kunt verbergen.
Net zo min als voor de genadeloze kou
's-nachts.
De sterrenhemel is mooi en helder,
maar zo oneindig....
dat je er ook een beetje bang van wordt
In de woestijn is alles erop gericht
dat een mens zich nietig voelt.
Er is geen punt waar je ogen rust vinden.
In wezen werkt de woestijn als een spiegel.
Alles waar je je gedachten op probeert te richten,
kaatst terug naar jezelf,
naar je eigen binnenwereld,
er is niets anders.
Het is de uiterste confrontatie met jezelf,
met je diepste gedachten,
je diepste angsten.
Wie daar niet in de war raakt,
moet stevig in zijn schoenen staan.
Je gaat dan door iets heen,
je komt in het reine met jezelf.

3

Ik heb eens een gesprek gevoerd met een Italiaanse schrijfster,
die jaren doorgebracht had bij de Toeareg,
officieel, de Targui.
dat nomadenvolk in de Sahara.
Zij vertelde dat ze er zo moe werd,
dat ze vaak staande in slaap viel.
Ik vroeg hoe dat kwam,
nou, zei ze, je zoekt alsmaar naar afleiding buiten jezelf,
en die is er niet.
Je wordt voortdurend teruggewooid op je eigen gedachten.
In die zin is zo'n verblijf
een louteringsproces,
je wordt er puur van,
leert te vertrouwen op de kern van jezelf en niets anders.
Niet voor niets gingen zoveel vrome mensen
in het begin van de christelijke geschiedenis als kluizenaars
de woestijn in.
Daar vond je de naakte waarheid van jezelf in jezelf.
En via die weg, soms,

de vereniging met God.
Eigenlijk heet alles “woestijn”
wat niet het beloofde land is.
In de woestijn ben je in ballingschap.
Zoals het vroeger in vroomheid
wel mooi heette;
als vreemdelingen op aarde,
wel in deze wereld, maar niet van deze wereld.
Die zegswijze ging mis
toen dat uitgelegd werd, alsof we dan ook niks
met de wereld te maken hebben.

4

Maar zo gezien, zijn wij ook in de woestijn.
Geconfronteerd met onszelf
en op weg naar het beloofde land
Net als Jezus, bedreigd door de satan,
bedreigd door de wilde dieren
We zijn kwetsbaar en zwak.
Van Jezus staat er
dat Hij door de Geest de woestijn *ingeslingerd* wordt.
Met andere woorden,
Hij ging niet eens dapper op zoek naar zichzelf,
welnee, het was bittere noodzaak.
Veertig dagen is Hij in de woestijn.
Daar is dat getal weer:
veertig,
veertig dagen voor Pasen,
veertig jaar trekt het volk Israel
door de woestijn,
op weg naar het beloofde land
Jezus is zwak en kwetsbaar in die woestijn,
het lam van God.
Een onbeschermd lammetje
klaar om verscheurd te worden
door de wilde dieren,
door de leeuw.....
Maar het zwakke houdt het vol,
het zwakke zal overwinnen.
Om met Niek Schuman te spreken:
“Het lam wordt door God in het midden gesteld
en de leeuw legde er zich bij neer.”
Een van de zuiverste noties
van het christelijk geloof
is dat het zwakke zal blijken,
het sterke te zijn.
Steeds weer opnieuw probeert de gemeente
en probeert de individuele gelovige
om die weg van JHWH te gaan.
Dat komt neer op de gerechtigheid van JHWH te vervullen.

ook Jezus overkomt dat.
Vanmorgen vinden we hem in de woestijn, vastend.
Hij mediteert in stilte over wie Hij is.
En dat komt omdat Hij vlak voordat de Heilige geest
hem hier eenzaam in de woestijn heeft geslingerd,
Johannes Hem heeft gedoopt.
Daar heeft JHWH verklaard dat Jezus zijn geliefde zoon is...
Stof tot nadenken,:
als ik dat ben,
een geliefd kind van JHWH,
wie ben ik dan?

5

En dan komt de verzoeker, de duivel,
beter en duidelijker is het te spreken van de grote verwarrer,
degene die alles doormekaar gooit
die chaos maakt, de tegenstem,
zoiets...
Hier wordt Jezus getest,
Hij heeft honger en is zwak
vol twijfels.
Waarom wordt dit van Jezus gevraagd?
Ook Job overkwam het
en ook wij kennen dit verschijnsel.
Twijfelen mag, dat is niet verkeerd
maar het is zaak
om niet te leunen op willekeurige macht,
macht die niet uit de handen van JHWH komt.
Die indewargooier heeft duidelijk meegeluisterd
Hij begint direct met die vreugdevolle,
maar moeilijke woorden:
“ Als jij dan Zoon van God bent...?”
Stenen voor brood- brood voor stenen...
Het klinkt zo redelijk
en dat is het ook
Die mooie appel...
Al die mogelijkheden...
wat maakt het uit
Natuurlijk heeft Jezus recht op brood,
natuurlijk zijn er appels voor Adam en Eva
De macht van JHWH is bij ons
en Hij gunt ons alles!
Maar niet uit de hand van die bastaard
van de indewargooier
niet omdat *hij* dat leuk vindt
Jezus gebruikt zijn ‘zoonchap’ niet voor zichzelf.
niet voor eigen gewin.

6

Zo ging het mis met het volk van Israel in de woestijn

daarom duurde het zo lang.
40 jaar en niet 40 dagen...
omdat zij maar niet konden vertrouwen
op hun verbond met JHWH
Zij meenden ondanks manna en kwartels
steeds
opnieuw dat ze de zaken af moesten dwingen.
Jezus doet dat niet,
Hij hoeft het niet te hebben
van of via deze indewargooier
zelfs al heeft Hij hard brood nodig..
Het gaat ook niet
om een soort tegenstelling
tussen stoffelijk, brood
of geestelijk; woord,
maar het gaat om “ het woord van God”
Dat is waar Jezus op koerst.
Als iets niet uit dat Woord komt,
hoeft Hij het niet te hebben.
Daar luistert Jezus naar,
alleen daar is Hij gehoorzaam aan
het is niet puur een potje
Bijbelteksten smijten
wat die twee hier doen...

7

Het is dus nogal gevaarlijk als die Bijbelwoorden
ons zo aantrekkelijk worden voorgesteld
door zo'n schoft.
Jezus heeft 'm meteen door,
zelfs als Hij zwak is...
Hoe is dat voor ons?
Tot drie keer toe wordt Jezus
een oneerbaar voorstel gedaan.
Steeds grover
en steeds heftiger,
maar ook steeds onthullender zijn
de voorstellen van de indewargooier...
De gemeente moet in alle verwarring
hier op aarde
ook steeds proberen
haar doop ernstig te nemen.
Proberen de gerechtigheid te vervullen,
Daar past maar een ding in:
met voorbijzien aan ons eigen belang,
zonder macht,
maar in zwakheid,
de medemens dienen.
Alleen **die** 'smalle' weg is voor ons toegankelijk.
Dat vraagt heel veel vertrouwen.

En nooit kiezen voor: Het doel heiligt de middelen”
Het moet volkomen zuiver blijven.
Iedere keer als wij zelf een beeld,
‘voor onszelf’ hebben
bij de ‘juiste’ weg,
zitten we wel vaak verkeerd.
Al die keren in het verleden en heden
dat de kerk denkt:
“ Maar wij hebben toch het beste voor met mensen...”
ging het mis.
In de beelden bij Gods’woord
sluipen dan onze beelden naar binnen
Weten wij het toch beter.
En draagt het niet echt bij aan het ‘koninkrijk’

8

Ieder mens is eigenlijk een geheim
Alleen God kent die geheimen,
alleen Hij weet hoe het van binnen werkt
bij mensen
Wij kunnen alleen maar
naar anderen toe
als wij dat vraagteken accepteren
en niet proberen daar ook maar iets
van onze eigen maatstaven,
verwachtingen
in te leggen.
De naaste met eerbied voor zijn eigen ‘geheim’ aankijken...
Alleen zo kunnen wij
iets opvangen van hoe JHWH naar ons,
mensen, kijkt,
Alleen zo kunnen wij begrijpen
hoe het komt dat JHWH ons allemaal
zo de moeite waard vindt....zwak en wel...

In de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Amen